

Promemoria Miljödepartementet Paus av omprövning för moderna miljövillkor M2022/02251 December 2022

Synpunkter:

Synpunkt: Fem arbetsdagar är en orimligt kort remisstid.

Synpunkt: Konsekvensbeskrivningen är vilseledande och saknar en samlad bedömning av beslutets konsekvenser för både ekonomiska resurser, personella resurser och naturresurser. Varje år som vattenkraftens okompenserade skador fortsätter orsakar betydande förlust av biologisk mångfald.

Omprövningen av vattenkraftens miljö tillstånd bör därför inte pausas utan fortsätta i enlighet med överenskommen internationell lagstiftning samt i enlighet med antagna svenska miljömål. Omprövningen beräknas utan paus att ta ca 20 år vilken tidsfrist inte bör förlängas.

Synpunkt: Miljödepartementets skäl att försena vattenkraftens omprövning ytterligare ett år saknar stöd i EU:s vattendirektiv. Att säkra ett robust energisystem är en fråga som ligger utanför nu aktuell omprövning. Största miljönytta till lägsta kostnad är upp till miljödomstolarna att bedöma i varje prövning och är ingen politisk fråga.

Synpunkt: Miljödepartementets skäl att pausa omprövningen av vattenkraften för att det är "elkris" är onyanserat och vilseledande. Av Sveriges ca 2100 vattenkraftverk är ca 1700 mindre strömkraftverk som inte lagrar vatten och därför inte används som reglerkraft. 1030 av dessa står för 0,2% av elproduktionen men har över 1000 dammar som behöver miljöprövas för att de påverkar miljön. Källa SOU 2013:69

Synpunkt: Miljöprövningen av varje kraftverk tar ca 1 år och bolagens upphandling och utförande av åtgärder ytterligare några år varför effekten på elproduktion inte uppstår förrän efter flera år.

Finansiering

Statsbidrag. Vattenkraften har fått ett årligt bidrag på 3,5 miljarder SEK för att genomföra åtgärder under 2023. Synpunkt: Varje år kravet på miljöprövning och genomförande av åtgärder uteblir behöver promemorian innehålla beslut att bidragstagaren skall betala tillbaka det årliga bidraget.

Personella resurser

Ett flertal tjänster har tillsatts för aktuell omprövning på domstolar och myndigheter.

Synpunkt: Vad är konsekvensen av pausad omprövning ekonomiskt och planeringsmässigt när det gäller dessa tjänsters arbetsuppgifter och tappad effektivitet i det fortsatta arbetet?

Åtgärder.

Synpunkt: Inflationen innebär en kostnadsfördyring av åtgärderna när de skjuts upp ett år. Vad blir de ekonomiska konsekvenserna och hur bedöms detta påverka genomförandet?

Energitapp

Synpunkt: Ombyggnation till betagaller är fisksäkra och innebär en ökad energieffektivitet på upp till 5%. Vad innebär föreslaget energitapp för varje år med utebliven utbyggnad till betagaller?

Ekologitapp

Sverige minst 100 ton blankål omkommer årligen i vattenkraftverken. Källa SLU.

Sverige miljontals ålyngel hindras årligen av kraftverksdammar att vandra upp i inlandsvattnen

Synpunkt: Miljödepartementet gör sken av att förslaget inte har någon miljöpåverkan utöver att enskilda prövningar senareläggs. Detta är gravt vilseledande.

Synpunkt: Hur påverkar ett års åltapp robustheten hos det akut hotade europeiska ålbeståndet?

Synpunkt: Hur påverkas ekonomin för fiskevattenägare och ålfiskare?

Ätran Fakta: Ca 5000 blankålar per år förolyckas i kraftverken Källa Ål i Ätran.

Lagan Fakta: 260 000 ålyngel insamlades år 2019 vid kraftverksdammen Källa Statkraft. Detta ger en fingervisning om att miljontals ålyngel årligen hindras från att simma till Sveriges inlandsvatten.

Ätran Fakta: varje år dör 34500 genetiskt unika laxsmolt på grund av korttidsreglering Källa Sjöstrand. Ätrans unika stammar av majfisk, havsnejonöga, flodnejonöga, flodpärlmussla påverkas

Synpunkt: Vad kostar ett års tapp av dessa unika ekosystemtjänster? Allmänhet, fiskerättsägare, turism, hälsoeffekter mm. Varje år som provning pausas fortsätter dessa okompenserade skador!

Erosion

Korttidsreglering förvärrar erosionsskador och översvämningar med allt som det medför.

Exempel är fastigheter (Vårdcentalen Falkenberg) som måste utrymmas/stabiliseras.

Exempel är muddringsarbeten i nedströms belägna hamnar. (Hamnen i Falkenberg).

Sjöreglering påverkar jordbruk, skogsbruk, båtliv, friluftsliv, fiske mm. Exempel är Fegen som regleras 1,75 meter. Den unika vårlekande siklöjan hotas av utrotning. Båtlivet i sjön Åsunden påverkas mm.

Ekonomi

Synpunkt: Vilka böter kan pausen orsaka Sverige? WWF har beräknat böter på 550 miljoner och ett årligt vite på 1,2 miljarder kronor. Detta bör undersökas och ingå i kalkylen av oönskade effekter av en pausad omprovning.

Trovärdighet

Sverige åker till Montreal på COP15 angående BDC för att förhandla om biologisk mångfald.

Synpunkt: Vilka signaler om trovärdighet för svensk miljöpolitik sänder det ut att Sverige som ett av få länder pausar EU:s vattendirektiv för att införa moderna miljölagar för vattenkraften och riskerar dryga böter framför att införa miljövänliga lagar? Sverige beslutar att årlig förlust av mer än 100 000 lekmogna akut hotade ålar skall fortsätta? Eventuella nackdelar för Sverige inför kommande ordförandeskap?

MILJÖDEPARTEMENTET PROMEMORIA M2022/02251

Bakgrund

Miljöprovningen av vattenkraften föreslås senareläggas ett år i de flesta svenska vattendrag.

Synpunkter skall vara inne senast den 19 december kl 10:00. Presskonferensen var den 12 dec 2022.

Syfte

Miljödepartementet anför att omprovningen av miljö tillstånd för vattenkraften skall pausas för att säkra ett robust energisystem (4)

att säkerställa att påverkan på kraftsystemet blir så liten som möjligt i förhållande till miljönyttan. (4)

att de miljöförbättrande åtgärder som följer av de enskilda provningarna senareläggs. (6.4)

att utöver detta bedöms förslaget inte ha någon miljöpåverkan. (6.4)

att de äventyrar förutsättningarna för en nationellt effektiv tillgång till vattenkraftsel. (6.6)

Miljödepartementet: Att pausa provningarna enligt den nationella planen kan således utgöra ett problem i förhållande till Sveriges EU-rättsliga åtaganden i den utsträckning en miljöanpassning inte kommer till stånd på annat sätt.